

Táncháztalálkozó – 1979

1979. június 9-én és 10-én került sor Székelyudvarhelyen a II. Országos Táncháztalálkozóra. A találkozó három, egymást kiegészítő rendezvénysorozatot foglalt magába. Tudományos ülésszakkal kezdődött: *A népi kultúra – ma* címmel. A kétnapos ülésszak résztvevői között nemzetközileg ismert és elismert tudósok mellett önkéntes gyűjtők, tanárok, sőt néhány tanítványuk is szerepelt. Ez utóbbiak a székelyudvarhelyi Pedagógiai Líceum *Orbán Balázs néprajzkörének* tagjai voltak. Azonban – és ilyen vonatkozásban úttörő és folytatásra méltó vállalkozásnak minősíthetjük – az ülésszak maga nem maradt meg a romániai magyarság néprajztudománya se regszemléjének, hanem alkalmat adott a más nemzetiségű hazai néprajzkutatók tevékenységének bemutatására is. A szász, ukrán és lipován etnográfia és folklór területéről Hanni Markel, Ivan Rebuşapca és Iuliu Moldovan értekezett.

A moldvai magyarság népi kultúrájának bizonyos vonatkozásait Faragó József, Kallós Zoltán, Kós Károly, Kósa-Szánthó Vilma, Nagy Jenő, Seres András és Szentimrei Judit ismertették. Köncei Ádám, Nagy Olga, Ráduly János a Kis-Küküllő mente, Geréd Gábor, Tamás Margit, valamint Albert Gizella a Homoród mente népi kultúrájáról tartott előadást.

A találkozó rangját növelte a mintegy a tudományos ülésszak tájgységeinek szemléltetését vállaló, közel három órás műsor, melyet televíziónk teljes egészében képszalagra rögzített. A műsor sikerét nagy mértékben befolyásolta, hogy a talpalávalót húzó táncházezüttesek kölcsönösen kiegészítették egymást. A tucatnyi erdélyi és moldvai falu táncosainak pompás bemutatóját a vendéglátó Venyige táncházzeneke és a Homoród mentiek (Lövéte, Homoródalmás) nyitották meg. A tavalyi találkozóról ismert csapatok mellett (Györgyfalva, Méra, Vista,⁴⁶ Szék) nagy sikerrel szerepeltek a Kis-Küküllő menti királyfalviak és a magyarlapádiak.

Különleges élményt jelentett a színháztermet megtöltő nézőseregnek az öt moldvai faluból érkezett 32 szereplő. Nem mint együttesek, hanem magánemberekként képviselték tájegységük népművészetét. A város utcáin végigvonulva szép régi viseletük méltó csodálatot keltett.

A déli csángó települések képviselőjében, a hegyek közé szorult Külsőrekecsényből öten jöttek el és tízen Klézséből. Klézséből a már korábbi tévé szereplései révén országosan ismert kítűnő balladaénekes, özvegy Lőrincz Györgyné Hodorog Luca néni aratta a legnagyobb sikert, a *Románul Marinka, magyarul Margitka* népdalával.

A Bákó melletti lujzikalagoriak nemcsak gyönyörű régi stílusú népdalokat énekeltek, hanem férfiak bemutatták egyik legértékesebb, pogánykori elemeket is tartalmazó népszokásukat, az udvarhelyszéki kénosi székely regösökével rokon moldvai magyar hejgetést.

46 Kérdés, hogy a Visa helyett szinte minden tudósításban a kalotaszegi Vista jelölése a mezőségi falu közvéleménybeli „ismeretlenségét” tükrözte, vagy egyszerűen sorozatos elírás.

A székelyes csángó területekről a lézpediek, valamint a pusztinaiak jelentkeztek. Közülük különösen nagy sikert aratott a műsor legidősebb moldvai szereplője, a 79 éves özvegy Laczkó Györgyné Küs Pál-Anti Marika néni Pusztináról.

Az est „szólistái” közül kiemelkedtek még: a lövétei 81 esztendő Orbán Róza néni, a királyfalvi Marczika Zsuzsa néni és a találkozó legifjabb szólistája, a külsőre-kecsényi 12 éves Borsos Veronika.

A rendezvénysorozat harmadik eseményére vasárnap este került sor a művelődési ház mögötti jégpályán. A nagyszámú közönség nemcsak Csíkszereda, Kolozsvár, Marosvásárhely, Sepsiszentgyörgy és Székelyudvarhely táncházzenekarának parádáját láthatta, hallhatta, hanem láthatta az öt város táncházkedvelőinek többszáz főnyi csoportjába elvegyültén a pompás népviseletben megjelenő különböző falusi csoportok közös táncát is. Itt mutatták be a klézseiek a legrégebbi moldvai magyar táncokat, s itt – a tévé kamerái előtt – tanulták meg percek alatt a lujzikalagoriakkal, pusztinaiakkal és lézpediekkal együtt az öt város táncházainak legnépszerűbb táncát, a széki magyart.

Amit mindebből levonhatunk: a jövőre is meg kellene rendezni a székelyudvarhelyi táncháztalálkozót, mely idén felszínre hozta, és a tévé jóvoltából ország-világ elé tárja ennek a három néprajzi tájegységnek a táncházaink számára is hasznosítható alig ismert táncait, népzenejét. Az előbbrelépésben nagy segítségünkre lehet a csíkszeredai táncház és a Barozda zenekar által erre a nyárra tervezett szakmai táborozás, melyen minden bizonnyal az Udvarhelyen bemutatott csodálatos és a szakemberek által is alig ismert archaikus moldvai és erdélyi táncaink (így például a klézsei kettős meg a magyarlapádi leánykörtánc) megtanulása is lehetővé válhat.

Végezetül köszönetet kell mondanunk mindazoknak, akik a székelyudvarhelyi és csíkszeredai táncház szervezői, így a megyei és municípiumi KISZ-szervezetnek, mely a kétnapos találkozó szervezésének és lebonyolításának óriási munkáját is vállalta. Elismerés illeti a Kriterion Könyvkiadót, mely a tudományos ülásszak szervezésében sokat segített és a hazai nemzetiségi kiadványokból értékes kiállítással is meglepte a tudományos ülásszak résztvevőit, és természetesen a tévé magyar szerkesztőségét, melynek támogatása nélkül erre a rendezvénysorozatra, így, nem kerülhetett volna sor.

Lőrincz György

(Utunk, 1979/27. 7. – 1979. július 6., péntek)

Korunk Galéria

Szombaton délben fél egykor Kozma Erzsébet (Gyergyóremete) szőnyegeiből és Erőss János (Sepsiszentgyörgy) csontfaragásaiból nyílik kiállítás a Korunk szerkesztőségében. Bevezetőt mond Nagy Olga. A megnyitón közreműködik az Ördögsekér együttes.

(Igazság, 1979/158. 2. – 1979. július 6., péntek)